

Droom of Werkelijkheid?

een paar Heiligenbeelden onder glazen stolpen stonden, glijdend over het voeteneinde van 't bed en schuinweg lijnend over een deel van 't raam. Het vuurke ronkte zacht. Van heel verre, uit het midden der woelige stad, tot hier in de stille nachtstraat, klonk af en toe getoeter, gezang en getier van carnavalvierende menschen. Moeder waakte en bad.

... Hugo liep achter de schokkelende mosselkar van zotten Jaak, moederzielig alleen, langs een donkere baan, met zwarte boomen, die van afstand tot afstand opsomberden, spokerig hun armen wringend in de zwarte lucht. Starlings keken Hugo's oogen naar het karken waarop, onder een groot somber laken, met een gele kruis, iets langvierkants scherphoekig verborgen lag. Dat trok hem mee, hij voelde 't; hij wilde mee en hij moest ook.

Hier en daar, langs den weg, was nog een late nachtkroeg open, en van achter 't goudverlichte raamvierkant, waarover vluchtige schaduwen schimden, schalde soms een ruwe lach of een vloek.

Hugo moest mee en volgde. Jaak, de brave, zotte mosselvent hing van voor op de berrie en zijn dommen, dikken kop hing te waggelen op zijn domme lijf. Jaak was dronken; Jaak was altijd dronken; en hij zou den kuil wel helpen graven, en medelijden hebben met Hugo. De mosselman zou zwijgen en zijn werk wel doen, zooals 't behoorde. Niemand zou er iets afweten of begrijpen, hoe 't gebeurd en mogelijk was. En toch gebeurd! Zooals 't nog nooit gebeurd was!

De oude, magere merrie, met heur hoepelende ribbenkast, klavierde over de keien en het gedokker der wielen klonk door den pikdonkeren nacht, klikklakkend langs weerskanten, op slag en maat. Hugo vond het plezierig dat alleenige loopen door den donkere. Ze ontmoetten of zagen geen levende ziel, en 't was wel jammer, want daar was niemand die hem nog kon tegenhouden of zelfs maar raden of vermoeden, wat er gebeuren ging met hem. Daar lagen paardsvijgen langs de baan. Hugo trapte erin, moedwillig; het walgde hem niet, maar hij lachte.

Och, ja! 't Was nu immers uit, en allemaal gedaan! Stilaan was het gekomen, en Hugo's hart was gestorven, druppeltje voor druppeltje

leeggebloed; hij had het voelen verlammen en 't was zachtekens stilgevallen, en gaan zwijgen. Het stooftke was uit, en, voel maar, 't was heelemaal koud, ijskoud, op en rond de plaats waar hij zijn doode hart nog droeg. Hugo voelde geen klopping of leven meer. Gebroken, stil, dood.

Daar waren ze er al!

Jaak hield zijn paard staan en rees neer van de berrie. Hij bond de merrie vast aan een boom. De dronken mosselvent trok het zwarte, opbultende laken, met het gele kruis, van den wagen en toen grepen ze getweeën de lange, bruinhouten kist die er onder verborgen lag. Langs de baan gaapte een smalle, droge gracht; ze wipten erover en nu kruifelden ze samen hortend en stootend over een lage muurke en geraakten aan den overkant. Jaak greep een spade, die daar lag op den grond, en groef een kuil, Hugo keek toe.

Alom rezen zwarte kruisen op, uitarmend, links en rechts. Daar blokten arduinen tomben, vierkant en log; zuilen rondden omhoog en heelemaal verre van achter, boven spokerige cypressen uitstekend, rees op een reusachtig Christusbeeld, glinsterend licht uitstralend, over het zwart-stille kerkhof.

Ze lieten de kist neerrijzen in de groef. Hugo ontkleedde zich tot op zijn hemd. Hij kroop in den kuil, en aardklonten brokten mee af van den bovenrand van 't graf en hol doften ze neer op 't hout. Hugo trok het deksel heelemaal op en kroop in de kist. Hij strekte zich lang uit, op zijnen rug, als een doode, met zijn hoofd achterover. Daar pinkelde geen enkele ster; 't was heelemaal zwart, inktzwart: de oprijzende grafwanden en het vierkante stukje hemel daarboven. Hugo trok het deksel der kist dicht, vouwde zijn handen samen op zijn doode hart en neep zijn oogen toe.

Floot daar geen vogel?...

Daar ploften ineens holdreunend de zware aardbrokken op 't hout van de kist en een plotse rilling snokte door Hugo's lijf. Dat was 't laatste. Nu werd het dof, dat neerploffen der kluiten, en offer... Hugo hoorde niets meer. 't Was gedaan. Heelemaal stil, en goed, en donker. Niets meer. Nu kon hij rusten. Nu was hij alleen, zich zelf...